

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР**

**Організація самостійної роботи студентів
у контексті підвищення якості освіти**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
КАФЕДР УНІВЕРСИТЕТУ**

(28–29 листопада 2018 року)

Харків 2018

Редакційна колегія

Шумик Д. В. (відп. редактор), Індик Н. В.,
Калабухін Ю. Є., Колісник К. Е., Мкртичян Д. І., Прогонний О. М.,
Скорик О. О., Устенко О. В., Захарченко В. В., Павлов В. І.

СЕКЦІЯ МЕХАНІКО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

А. Л. Сумцов

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АДАПТАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

Розвиток сучасного суспільства, науки, техніки та методів управління підвищує вимоги до випускників закладів вищої освіти. Особливо це стосується технічних спеціальностей, де спеціалісти повинні постійно підвищувати свою кваліфікацію для забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Таким чином, головним завданням навчання в університеті є формування навичок адаптації до умов роботи, розширення світогляду та методів пошуку ресурсів для самонавчання. Основним напрямком для забезпечення формування цих навичок є самостійна робота студента. Її результативність не викликає жодних сумнівів.

Виходячи з цього головними завданнями дисциплін є формування умов для стимулювання розвитку самонавчання, зокрема створення завдань з урахуванням практичного використання теоретичного матеріалу, можливості застосування сучасних математичних та інженерних рішень при виконанні завдань.

Іншим важливим напрямком розвитку адаптивних навичок особистості студента є розвиток комунікативних здібностей. Саме комунікація надає людині можливості спілкування з оточуючими. Через спілкування людина отримує велику кількість необхідної для роботи та навчання інформації. Студенту необхідно надавати можливість отримати матеріал з різних джерел і створювати умови для бажання студента висловлювати та аргументувати свою думку. Однією з першочергових проблем молодого спеціаліста на робочому місці є необхідність входження в колектив, який найчастіше вже сформувався. Тому розвиток комунікативних навичок використовується одним з перших. Для збільшення практики студента у спілкуванні доцільно проводити семінарські та практичні заняття з виступами студентів у формі лекцій і дискусій. Такі заняття стимулюють розвиток не тільки комунікації між студентами, а краще адаптують матеріал занять. Студент, отримуючи тему виступу, адаптує матеріал до своїх уподобань, формує зміст до свого світогляду та використовує зрозумілу для колег стилістику викладання. Важливою складовою такого підходу є відповіді на питання аудиторії та дискусія. Вони розширюють варіативність відповідей доповідача, розкривають підготовленість у вибраному матеріалі та надають можливість у реальних умовах перевірити свої навички та підготовку.

Студент повинен знаходитися в умовах, стимулюючих до навчання, з урахуванням перспективи працевлаштування не тільки за фахом, а й на суміжних спеціальностях. Таким чином, його універсальність буде розширюватись. А від цього виграють всі зацікавлені сторони: навчальний заклад, роботодавець і сам студент.

А. М. Зіньківський

ФОРМУВАННЯ ПІДХОДІВ ДЛЯ САМООСВІТИ СТУДЕНТАМИ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасні процеси у вищій освіті знаходяться в стадії глобального і локального реформування. Особливо актуальними є компаративні методи досліджень, які дозволяють найбільш контрастно і чітко диференціювати на тлі вивчення «іноземної» специфіки відмінні і значущі риси вітчизняної системи освіти.

Інженерна освіта в умовах реформування освіти - це предмет особливих дискусій. Безліч чинників формують мотивацію до навчання: рівень професійної компетентності викладача, його педагогічна майстерність, здатність не переказувати навчальний матеріал, а захопити ним учнів, що, безумовно, є ключовим моментом у розвитку пізнавальних мотивів навчання у студентів. Але було б великою помилкою вважати, що тільки вміле володіння педагогом освітніми технологіями, пов'язаними з дидактичними методами організації і проведення лекційного або практичного заняття, забезпечує ефективність процесу навчання. Багато в чому бажання вчитися визначається суб'єктивним переживанням студента свого успіху в університеті, яке пов'язане не тільки з хорошою успішністю, а й з відчуттям особистої значущості в колективі, підтвердженням уваги до своєї персони як з боку одногрупників, так і викладача. Комунікативний компонент педагогічної діяльності багато в чому зумовлює її ефективність у цілому. Характер взаємин педагога зі студентами найсерйознішим чином впливає на їхню успішність і особистісну успішність.

Інженерна підготовка і наукові дослідження в галузі залізничного транспорту повинні бути орієнтовані на сучасні технології, які мають високий рівень значущості в міжнародних контактах. Провідні тренди досліджень і навчання необхідно спрямувати на енергетичне рішення майбутнього, децентралізовані системи розподілу електроенергії, інтелектуальні електричні мережі. Велику увагу слід приділити сучасним технологіям проектування нового покоління рухомого складу та енергетичних установок, застосування біопалива, енергії вітру та інших відновлювальних джерел енергії, задіяних у процесі їхньої експлуатації та обслуговування. Важливу частину наукової та освітньої підготовки інженерів-енергетиків займають ефективна електроніка, обробка

зображень, оптимізація та комп'ютерне моделювання. Тематика досліджень диктується потенційними роботодавцями, провідними компаніями енергетичного ринку праці регіону та країни.

Методи стимулювання навчальної діяльності студентів спрямовані на формування позитивних мотивів навчання, що стимулюють пізнавальну активність і сприяють збагаченню навчальної інформації. До них належать методи формування пізнавальних інтересів і методи стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні.

Ефективність навчальної діяльності студентів залежить від прояву пізнавальних інтересів, які направляють особистість на відповідну пізнавальну діяльність, ознайомлення з новими фактами. Ці пізнавальні інтереси піддаються стимулюванню різноманітними методами.

Зараз у закладах вищої освіти активно впроваджуються різні системи управління якістю, атрибутом якої є цілеспрямованість. Це спонукає організації до аналізу вимог споживачів і визначення процесів одержання продукції, прийнятної для споживачів, а також підтримувати ці процеси в керованому стані, визначати критерії й методи, необхідні для забезпечення результативності, вживати заходи, необхідні для досягнення запланованих результатів і постійного поліпшення цих процесів.

Виходячи з вищесказаного, можна констатувати, що в кожному закладі вищої освіти необхідна модель конкурентоспроможної особистості випускника на рівні тестових характеристик, що враховують у вимогах і характеристиках випускників потреби регіонального ринку праці й специфіку закладу; зацікавленість роботодавців у процесі розроблення цілей підготовки. Педагогічний процес необхідно забезпечити системою ефективних діагностичних і оцінюючих методик. Має відбутися перехід від існуючої системи оцінювання рівня підготовки фахівця до орієнтації студентів на адекватну оцінку своїх професійних навичок.

П. О. Харламов

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Дистанційне навчання, засноване на використанні технологій Інтернету, виконує ряд нових функцій і припускає реалізацію певних принципів, серед яких важливе значення має принцип розподіленого співробітництва, інтеграції, входження у світове освітнє співтовариство. Дистанційні курси є однією з найбільш зручних форм навчання для тих людей, хто з ряду причин не може відвідувати заняття наявно, наприклад дорослих людей, які бажають змінити свою спеціальність або підвищити кваліфікацію, для тих, хто обмежений у часі або через стан здоров'я. При дистанційному навчанні застосовуються різні інформаційні й

комунікаційні технології (найчастіше – комбінації різних технологій). При цьому використання кожної технології залежить від цілей і завдань, на які націлений дистанційний курс.

Такий технологічний підхід припускає, що технологію навчання визначає не тільки впровадження засобів інформатизації навчання, але й системний підхід до організації навчального процесу, що включає в себе технологічну підтримку цілого ряду інших компонентів навчального процесу. Так, у відкритому дистанційному навчанні, що успішно використовується в усьому світі протягом багатьох років, можна виділити три основні технології: *кейс-технологія*, коли навчально-методичні матеріали чітко структуровані й відповідним чином скомплектовані в спеціальний набір («кейс»); *TV-технологія* – базується на використанні телевізійних лекцій з консультаціями у викладачів-т'юторів; *мережева технологія* – базується на використанні мережі Інтернет.

Навчання дистанційно передбачає ту або іншу форму диференціації, оскільки воно споконвічно націлене на освітні послуги. Отже, безумовно, необхідні технології різнорівневого навчання там, де це можливо, або інші відомі в дидактиці способи диференціації, доступні для використання через засоби інформаційних технологій. Розроблення дистанційного курсу може базуватися на різних педагогічних положеннях і концепціях.

Наприкінці зазначимо, що дистанційний курс — це система навчання, у якій присутні й викладач і студент. Це саме навчання, а не самоосвіта. Викладач у цій системі виконує властиві йому функції управління процесом навчання. Кожна система навчання будується на певній дидактичній концепції, яка визначає відбір змісту, методів, організаційних форм, засобів навчання. Більш того, ми маємо справу з новою формою навчання — навчанням на відстані з використанням новітніх засобів інформаційних технологій. При проектуванні дистанційного курсу необхідно проаналізувати дидактичні можливості телекомунікацій, а також інших засобів нових інформаційних технологій, які будуть використовуватися як у вигляді засобів навчання, так і у вигляді технологічної основи формування освітнього середовища.

С. М. Тихонравов

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МОТИВАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів є невід'ємною частиною навчального процесу. Засвоєння технічної дисципліни проходить успішно тільки при підкріпленні аудиторних занять копійкою самостійною підготовкою не тільки до лабораторних, семінарських і практичних занять, але й до лекцій. Крім того, за умови скорочення кількості аудиторних занять з переходом

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ЦЕНТРУ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ	3
СЕКЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	42
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ІНФОРМАЦІЙНО-КЕРУЮЧИХ СИСТЕМ ТА ТЕХНОЛОГІЙ	100
СЕКЦІЯ БУДІВЕЛЬНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	112
СЕКЦІЯ МЕХАНІКО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ...	123
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	135
СЕКЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ	149
СЕКЦІЯ ІНСТИТУТУ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ	158
СЕКЦІЯ ЛИМАНСЬКОЇ ФІЛІЇ	162

Організація самостійної роботи студентів
у контексті підвищення якості освіти

ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
КАФЕДР УНІВЕРСИТЕТУ

(28–29 листопада 2018 року)

Відповідальний за випуск Агеєва Т. Б.

Редактори Ібрагімова Н. В., Третьякова К. А.

Підписано до друку 4.12.2018 р.
Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.
Умовн.-друк.арк. 10,0. Тираж 120. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.